

NAJAZD (149) *sb m*

najazd *m* (114), **najazda** *f* (12), najazd *a.* najazda (23); najazda *MiechGlab* (8), *KrowObr* (2); najazd : najazda *SarnStat* (22:2). [Za alternatywne uznano formy wątpliwe z tekstów, w których nie ma zaświadczonej pewnej odmianki oraz z *SarnStat*, w którym są zaświadczone obie odmianki].

nã- (74), na- (33); nã- *GliczKsiqż*, *LubPs* (3), *KrowObr* (2), *RejZwierc*, *ModrzBaz* (4), *SkarJedn*, *StryjKron* (14), *NiemObr*, *OrzJan*, *WujNT*, *KmitaSpit*, *PowodPr* (2), *SkarKaz* (4); na- *MurzNT*, *BibRadz* (2), *BielKron* (3), *Mącz*, *BiałKat*, *BiałKaz*, *CzechRozm*, *KochPieś*; nã-: na- *LeovPrzep* (1:1), *SkarŻyw* (2:4), *GórnRozm* (2:6), *Phil* (1:1), *LatHar* (8:1), *SarnStat* (24:9). ◊ *W N i A sg m* -jãzd, w pozostałych formach -jazd- (w tym 3 r. błędne znakowanie). ◊ *W* najazda końcowe *a* jasne.

sg N najazd (11), [najazda]. ◊ *G* najazdu (9), najazdy (2) *MiechGlab*. ◊ *D* najazdowi (1), najeździe (2) *SarnStat*. ◊ *A* najãzd (13). ◊ *I* najazdem (5); -em (1), -(e)m (4). ◊ *L* najeździe (2). ◊ *V* najazdo (1) *KrowObr*. ◊ *pl N* najazdy (13). ◊ *G* najazdów (33); -ów (3), -(o)w (30). ◊ *D* najazdóm (15); -óm (4), -om (1), -(o)m (10); -óm *BiałKat*; -óm : -om *SarnStat* (3:1). ◊ *A pl* najazdy (36). ◊ *I pl* najazdami (4). ◊ *L* najazdach (1) *GórnRozm*, najazdoch (1) *SarnStat*.

SI stp, *Cn* notuje, *Linde XVII – XVIII w.*

Napad zbrojny, bezprawne wtargnięcie, napaść; impressio Calep, JanStat, Cn; incursio Mącz, Cn; impetus Modrz, Cn; aggressio, aggressura, assultus, impressus, incursus Cn (149) : Szofiti krol [!] Turecki [...] dani cieŹskie poddanym wstawiał, y panstwo łwe naiazdami rozmnożył. *MiechGlab* 67; Mi the rzecz chczeni obvarowacz i opatrzicz abi thakowim naiazdom bila droga zamkniona. *ZapWar* 1545 nr 2646; *LibLeg* 11/174v; *LubPs* cc4 marg; dnia nigdy wefołego [żydowska ziemia] nie miałá/ ále zãwždy wstawiczne náiazdy y więzienia. *BielKron* 266; y tę *civilem actionem* zowã/ gdy kto bez náiazdu zãbije *GórnRozm* H4; *Calep* 513b; Straż wstawnie pilnuie naiazdu iãkiego/ Aby iãko obozu nie ftrãcili łwego. *KmitaSpit* B; [obwinieni] łã winni vczynku naiazdem popełnionego. *SarnStat* 1169; [Náiazdá/ et náiezdźanie/ Impetus, invasio *Volck* Mmmv].

najazd czyj [w tym: *ai* (6), *G sb* (10), *pron poss* (1)] (17): Táberná albo Zábernia/ to miałto było iãko ieden mur Rzymfkich pãnow/ dla náiazdow Niemców do Gálliey *BielKron* 284; *BiałKaz* K4v; *StryjKron* 195, 365, 410, 437, 467; W mocy to ieft Korony Polłkiey/ opãtrzyć tãk grãnice/ żeby y Pogãnie náiazdow wãłznych nie czuli *GórnRozm* M2; *OrzJan* 40; *LatHar* 622; *SarnStat* 186, 993; *PowodPr* 24. *Cf* »najazd nieprzyjacioł«.

najazd na kogo, na co (21): Sthal łzye przed rokyem nayãzd na dwor ye⁸⁰ Kro. mczi Snyathinłky. *LibLeg* 11/152v, 6/78, 159, 7/32v; *ZapWar* 1558 nr 2686; Połowcze [...] częfte na nie naiazdy czyniãcz: wiele gim dobra zabierali *MiechGlab* 2, 19; *StryjKron* 180; Bo łię niełnałki wełzcznã miedzy ludźmi/ á będą czyniã náiazdy iedni ná drugie *BibRadz* 4. *Esdr* 15/16; *SarnStat* 130, 135, 451, 649, 863, 883. *Cf* »najazd na dom«.

najazd dokãd (11): yey M. łzdworv łfwego Pawła Comornyka do Barv na granycze połłlacz raczila. abi łzye dowyedzyall yełly sprothwycza abo łzkogo ynnego tbi nayãzdi do zyem nyeprzyaczyelłzkich pochodzã *LibLeg* 11/134, 7/32v; *ZapWar* 1545 nr 2646; *MiechGlab* 37, 74; *BielKron* 284; [Tatarowie] częftymi naiãzdãmi do Litewłkich dzierzãw wielkie krzywdy Olgerdowi wyrzãdzali. *StryjKron* 416, 122, 195, 427. *Cf* »najazd do domu«.

najazd skąd (2): *ZapWar* 1545 nr 2646; Z tegoż mieścza naiazdy czyniącz/ wżytkę onę za Dunaiem fthronę, mieczem y ogniem okrutnie zburzyli *MiechGlab* 16.

W połączeniach szeregowych (23): *LibLeg* 7/32; *ZapWar* 1550 nr 2674; A jakożbyśmy my arma foris mocnie być rozumieli, gdyż wewnątrz pełno nienawiści, niezgod, złego serca a złej myśli jednego przeciw drugiemu, pełno insolencyj, swowolności, mordow, zabijania, gwałtow, najazdow na domy i na zamki? *Diar* 66, 67, 71, 72, 106; *RejZwierz* 76; Xiążętá Rułkie widząc wnętrzne bitwy/ naiázdy/ y rozerwanie Kroleństwa Polłkiego/ między Waclawem Krolem Czełkim/ y Władisławem Lokietkiem [...] do Ziemie Sendomirłkiey [...] wtárgnęli *StryjKron* 375; *GórnRozm* A4, D [2 r.], G2, L; *LatHar* 417, 576, 631; *SarnStat* 5, 649, 1053, 1196; nuż mory/ głody/ požogi/ naiázdy Tátárfłkie/ kozackie/ mordy domowe/ y plagi przed tym niezwyčáyne/ ktorým końcá niemáłz. *PowodPr* 24, 67.

W charakterystycznych połączeniach: częste *najazd(y)* (6), *niemáłe*, *niezwykły* (2), *srogi*, *ustawiczne* (2), *wielkie*, *wszel(a)kie* (3), *žadne* (3); *najazdy ludzi*; *najazdy do dzierzaw*, *do ziem* (3); *najazd(y) na dwor*, *na kniazia*, *na krześcijany*, *na osobę*, *na państwa*, *na poddane*, *na zamki*; *najazdow nie (po)czuć* (2), *uchować (uchowanie)* (2), *zabronić*; *bez najazdu zabić*; *od najazdow hamować*, *obwarować*, *opatrzoney*, *strzec (przestrzegac)* (3), *wolny*, *wściągac się*; *najazdom podległy*; *przeciwko najazdom mieć [co]* (2), *pomagać*, *[przy kim] stać*; *przywieść ku najazdom*; *najazdy podjąć* (2), *przywodzić*, *ukazować*, *wstecz wracać*; *pozwać o najazd*, *skargi*, *[kim] świadczyć*; *przez najazd uczynić [co]*; *najazdem popełniony*, *[co] rozmnożyć*; *najazd(y) był*, *dzie(wa)ją się* (4), *[z czego] przychodziły*, *stał się* (2), *były zachowane*; *do najazdów przychodziło*.

Zwroty: »najazdami dręczyć i trapić [kogo]« (1): Litwá z oštankámi Pruffow pogánow wítáwicznymi wytarczkámi/ y naiázdami/ Krzyżaków/ w Prufiech y w Liflanćiech dręczyli/ y trapiłi. *StryjKron* 375.

»(o)bronić od najazdow, obrona przeciwko najazdom« = *ab insultibus protegere* *JanStat* [*szyk zmienny*] (3:1): przekopámi y wálmi/ [...] polá otaczáli/ á tym łpołobem czynili obronę kráiny łwey przeciwko naiázdom nieprzyacielłkiem [*adversus impetum hostilem regionem muniebant*]. *ModrzBaz* 35; rácz obronić łługi twe/ pokornie przed tobá padáiące/ od wólcelkich nieprzyacielłkich naiázdow *LatHar* 622, 31; *SarnStat* 1053.

»najazdy odbić« (1): Tę gwałtowná niebełpieczność y naiázdy Niemieckie/ Gedimin wielki Xiádz chcąc odbić [...] zebrał woýłko wielkie *StryjKron* 410.

»odeprzec, dac odpor najazdowi« [*szyk zmienny*] (1:1): Na łtárołty to tedy należy/ áby káždy w łwoiem łtárołtwie tákowe mieýłcá zápráwował/ zá ktoremi iáko zá murem/ naiázdowi nieprzyacielłkiemu mogłby łię dac odpor [*ut ... hostium impetus propulsetur et obstruatur*]. *ModrzBaz* 103v; *StryjKron* 195.

»odpędzić najazd« (1): Ták po woynie Rycerze bywáli wefeli/ Gdy odpędzą naiázdy łwych nieprzyacieli. *StryjKron* 250.

»pobić jednym najazdem« (1): Dawid/ iáko subtelny w drzewie robaczek/ ołm łet męžow pobił iedny^m naiázdem *SkarKaz* 84b.

»najazdami pustoszyć, przez najazd spustoszony« (1:1): *Vastari incursionibus*, Wítáwicznymi náýázdami pułtołzić ziemię *Mącz* 74c; ziemiá Lubelłka/ Siećiechowłka/ y Lukowłka/ [...] przez

naiazd niewiernych Tátarów y Litwy [...] łą po wielkiéy części łąpułfozoné [*per insultum ... sunt desolatae*] *SarnStat* 186.

»najazd (u)czynić, działać; najazd uczyniony« = *praedas agere Miech* [szyk zmienny] (16:1;1): V.C.M. raczil rofkazacz stharořtham swoyem pogranyczcznem yszby ony zadnych nayařdow gwalthrow y skod zagranyczą w panysthwach Crolya ye⁸⁰ M. pana mego czynycz poddanem V. Ce M. nyedopuřczyły *LibLeg* 7/32, 6/78, 159, 11/170; *ZapWar* 1545 nr 2646, 1550 nr 2674, 1558 nr 2686; kaźdego roku dla łupu, [Tatarzy] czynią naiazdy [*invadunt*] do ziemie Litewřkiey/ Ruřkiey/ Wařłkiey y Podolřkiey/ czařem teź y do Mořkiewřkiey. *MiechGlab* 74, 2, 16, 19, 37, 65; *BibRadz* 4.*Esdr* 15/16; *BielKron* 280; *SarnStat* 5, 438, 863.

»najazdem uczynić szkody« (1): *ZapWar* 1508 nr 2044 cf »najazd i ranienie«.

»wyzwolić od najazdu« (1): [Agezylaus] będać miłořcią ku Oyczyźnie wzruřzony/ á chcąc ią wyzwoić od takiego náiazdu nieprzyacielřkiego y niebępieczeńřthwá/ [...] Márdoniufa [...] mniemáiąc żeby to był Xerxes/ zábił. *Phil* C4.

»najazdy wzniecać« (1): Synowie Iarofławowi [...] woyny wneřtrzne/ y náiazdy ieden ná drugiego wdziały wzniecać poczęli. *StryjKron* 180.

»zabieżeć najazdom« [szyk zmienny] (2): XIążetá Ruřkie chcąc zábieżeć/ y odeprzeć czeřtym náiazdom do řwoich Ziem drapieřnych Połowcow/ ziecháli fię ná Siem do Kijowá *StryjKron* 195; *ActReg* 147.

Wyrażenia: »najazd domowy, na dom, (do) domu« = *invadere domum; invasio domicilii* *JanStat* [szyk 18:1] (11;6:2) (19): *LibLeg* 11/181v; Ian Thomkowicz Grzegorzewskj yedno sthaynye zeznali slisseli ze bil nayasth na pana Mikolaya Ryniewskiego do domu *ZapWar* 1558 nr 2686, 1508 nr 2043, 1550 nr 2674 [3 r.], 1558 nr 2686; *Diar* 66; *GórnRozm* A4, L; vřtáwiamy: áby wřzyřcy takowi/ [...] winą Státutową o náieřdździe domowym [*de invasione domus*] wyrázoną káraní byli. *SarnStat* 761, 505 [2 r.], 508, 528, 571, 711, 911, 1310.

»gwałtowny najazd« = *impressionum incursus; violenta invasio* *JanStat* [szyk 3:2] (5): *MetrKor* 40/821; ořoby Duchowne y řwietckie iemu [królowi] poddáné/ [...] brónić przyřtoi/ y oné od wřzelkiego gwałtownego náiazdu řtrędz. *SarnStat* 897, 528, 711, 911.

»jawny najazd« (1): s syemye Volofkyey slodzyeyřthwa y yawne nayařdzi wyełkyye řzye dzyeya *LibLeg* 11/160.

»najazd nieprzyacielski, nieprzyjaciół (a. nieprzyjacieli)« = *impetus hostilis, ineursio hostium* *Modrz; insultus hostium* *JanStat* [szyk 22:6] (28): řiedm Hetmanow wybrali kaźdemu z nich dla naiazdy nieprzyjaciół [*propter insultum inimicorum*] trzydzieřci tyřięci ludu otdzielili. *MiechGlab* 58; *LeovPrzep* D3v; Kroi ma řię řtáráć o wřzyřtko czeřo do woyny trzebá/ [...] á mieyřcá od náiazdow nieprzyacielřkich bliřřze czeřřto obieřdźdźć. *ModrzBaz* 22, 35, 103v, 109; *StryjKron* 122, 250; *Phil* C, C4; przetoź v nas nie nowiná/ řráfunek/ řřzkodá/ przyřgoda/ nieprzyacielřkie řřturmy/ y náiazdy. *LatHar* 576, 31, 417, 631; *SarnStat* 9, 130, 133 [2 r.], 135, 431 (14).

»najazd bez okrwawienia« (1): Naiazd bez okrwáwienia. *GórnRozm* G4v marg.

»najazd wojenny« (2): abismi the rzecz obvarowali iakobi na potomne czasi naiazdi voienne thakowe niezwikle v xiasthwie Mazoweczkim bili zachowani *ZapWar* 1545 nr 2646, 1545 nr 2646.

»najazd zdradliwy« (1): Mnie lye zda okázowác to zaćmienie [słońca] Cefárzowi wygnánie álbo poimánie/ dla zdrádlwych naiázdow nieprzijaćielłkich *LeovPrzep* D3v.

Szeregi: »najazdy i bitwy« (1): Ktore naiázdy y łpolne s Krzyżakámi Litewłkie bitwy/ iżem wylzey w Kronice Prufkiew/ [...] nápiłał/ [..] naydziełz/ [...] ieflił s pilnością czytał. *StryjKron* 375 [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»gwałt, (i, albo) najazd« [szyk 5:1] (6): ymyeny ye⁸⁰ Krolyewłkey Mczi Snyathin. od gwalthrow y od nayazdow s walach volne bicz nyemogło. *LibLeg* 11/139; *ZapWar* 1545 nr 2646, 1550 nr 2674; *ActReg* 147; tego iefł pótrzebá/ áby pod čás odiáchánia náłzého tá Rzeczpołpolita od włzech pótronnych nieprzyjaćielłkich naiázdów y gwałtów była opátrzoná. *SarnStat* 133, 438. [Ponadto w połączeniach szeregowych 13 r.].

»najazdy a (i) łupiestwo« (2): *MiechGlab* 65; obáwiác fię trzebá/ áby Rákułka Ziemiá y inłze ku niey náležáiące/ Tureckich naiázdow y łupiełtwá nie poczuła. *LeovPrzep* B2. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»nagrawania i najazdy« (1): w Rzekę Tyber *cum totis armis* włkoczył/ á przez częłte nieprzyjaćielłkie nágráwánia y naiázdy zdrowo ná drugá łtronę wypłynął [!]. *Phil* C.

»naście albo najazd« (2): gdi bili pithany [...] iesli bi pan Marczin Dworzinski sprziiaćiolmy swoiemy nássczie albo nayasth vczinili na dom pana Mikolaya Rynyewskiego wssisszi iednostaynye zeznały *ZapWar* 1558 nr 2686; *SarnStat* 505.

»niebezpieczność (a. niebezpieczeństwo) i najazdy« [szyk 2:1] (3): *StryjKron* 410; *Phil* C4; ziemiá Wołyńłka włtáwicznie niebefpieczeńłtwom á naiázdom nieprzyjaćielłkim podległa *SarnStat* 1182.

»najazd i ranienie« (1): Iako mnye Iakub Byernath szynowye (szbrodowa) andrzewy szbrodowa y Iachym Szbyenkov przénayast domu Mego y ranyeny [!] vczynyly szkody *ZapWar* 1508 nr 2044. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»stosy i najazdy« (1): dzielnością łwoiá/ włzyłtkie łámtych co główniéyłzych w Azyéy narodów/ łtófy y naiázdy na łobie trzymáćie *OrzJan* 40.

»najazdy i szkody« (4): ye⁸⁰ Kro. m. łprawyya yłchbi nyemale nayałdi y łkodi wpaniłthwach ye⁸⁰ Kro. m. dzyacz łzye myali. *LibLeg* 11/171v, 11/170, 174; Náiázdow y łkod/ drapieźnych Tátárow/ áby przełtrzegano y łtrzeżono/ ludźmi łłuzebnymi/ ná gránicách. *BiałKaz* K4v. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r].

»ucisk i najazdy« (1): ten lud nie ma pokoiá od Sáracenow łzkodzących/ ktorzy im wielki vćiłk y częłte naiázdy z Afryki do nich włárgnáwłzy dziáłáią. *BielKron* 280.

»wojny i najazdy« (1): *StryjKron* 180 *cf* »najazdy wznieać«. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.].

»w(y)tarczki i najazdy« (2): Trzy teź groble y wáły włypáł/ [...] chcąc tymi záłtáwámi/ chytrych á częłtych vkradkiem wtarczek/ y naiázdow do Ziemi Prufkich Litwie y Zmodzi zábronić. *StryjKron* 427, 375.

»zdrada i najazd« = *insidium et insultus* *JanStat* [szyk 2:1] (3): [obiecujemy] záwždy im/ przećiwko włzyłtkim nieprzyjaćiołom/ ich zdráđzie/ y naieździech [!]/ rády/ pomocy/ y łáłki wiernie dodáwác *SarnStat* 999, 987, 998.

»najazdy i złodziejstwa« [szyk 1:1] (2): yedno bi thego nyechay ftrzekl abi thi nayazdi y zlodzyeyfthwa wpanyfthwa ye⁶⁰ Kroyewfkyey mczi. a fkodi poddanim [...] fzye nyedzyali *LibLeg* 11/163v, 11/160.

W przen (19) : Trzy ony naiázdy [czarta]/ ták S. Anzelmus wykładał. *SkarŻyw* 333.

najazd przeciwko czemu (1): oná to iest ofiara [o Mszy św.]/ [...] którą Dániel vítawiczną ofiárą názwał/ y naiázdy Antychiyftowe przeciwko niey/ dawno opowiedział *LatHar* 75.

najazd na kogo, na co (2): *SkarŻyw* 56 cf »uczynić najazd«; *SkarŻyw* 89 cf »najazd ręki żołnierskiej«.

W charakterystycznych połączeniach: ostatni najazd(y), wszel(a)kie (2), wszystkie (3); *ustrzec się od najazdu; przeciw(ko) najazdom obronę otrzymać, ostać się, umocnić [kogo]; najazdy przełomić.*

Zwroty: »bronić od najazdów; przeciw najazdom obrona, obronienie« (1; 1:1) (3): O Pánie BOże/ [...] racz to miłościwie nam dáć ábyfmy przyczyną błogofławionego Marciná wyznawce y biskupa twego/ przeciwko wżelkim rozlicznych przeciwności naiázdom obronę otrzymali. *LatHar* 453, 72, 293.

»najazdy oddalić« (1): gdziebykolwiek Dym/ tych rzetzy woniáiących záleciał/ w mocy fwiętego imianá twego/ [prosimy] áby wżyftkich nietzyftych duchow naiázdy oddalił *KrowObr* 96.

»najazdy przełomić« (1): *SkarJedn* 389 cf »najazd bałwoehwalski«.

»najazdy skruszyć« (1): Tám y pokuły rozmite/ y naiázdy fzátáńkie/ mocnie w Chryftufie vmocniony fkrufzył: y miedzy profteimi/ mądrey proftoty nábył. *SkarŻyw* 543.

»uczynić najazd« (1): Y wczynił Czárt nań oftátni náiazd *SkarŻyw* 56.

»zachowywać od najazdow« (1): on dziwnie á możnie kościoł fwoy záchowywáć raczy od wżelákich fzátáńfkich y fwiáthá tego naiázdow y nawáłności. *LubPs* M3v.

Wyrażenia: »najazd bałwochwalski« (1): iuz niezliczeni męczennicy oboiey płci/ y roznych lat/ ná náfzey przásnicy vtuczeni / wizytki naiázdy bałwochwálfkie przełomili *SkarJedn* 389.

»najazd diabelskich chytrości« (1): Vítrzeželz fie też fpráwy chodzącey w cyemności/ Ktorą duch zły záflepya człowycze krewkości/ Od nayázdu w połudnye dyabelfkich chytrości. *LubPs* V.

»domowy najazd« (1): O ktokolwiek będzie chćiał mordy niecnotliwé/ Y domowé okrócić naiázdy krwie chćiwe *KochPieś* 2.

»nieprzyjaciela dusznego na jazdy« (1): broń mię [...] od wżelkich nieprzyiaćielá duźnego náiazdow *LatHar* 72.

»najazdy nieszczęścia świeckiego« (1): Tác wiárá/ [...] świat zwycięża: to iest wizytki naiázdy y pokuły nieszczęścia świeckiego. *SkarKaz* 551a.

»najazdy pożądliwości« (1): dla naiázdow pożądliwości od ktorey [człowiek] poki żyw wolen nie iest/ wypełnić we wżyftkim nie może woley ducha fwego. *WujNT* 546.

»przeciwności najazdy« (1): *LatHar* 453 cf »przeciw najazdom obrona«.

»najazd [czyjej] ręki żołnierskiej« (1): A ták powtore S. Chryzofom z wielką mocą/ y náiazdem ná kościoł iego ręki żołnierskiej/ [...] wygnány iest. *SkarŻyw* 89.

»najazd szatański, djabelski, antychrystowy, czartowski, nieczystych duchow« [szyk 8:2] (4:3:1:1:1): *LubPs* cc4 marg, M3v; *KrowObr* 96; [Pan Bóg] grzechy [...] iemu odpuści/ y przeciw náiazdom dyabelfkim/ y przeciw ftráchowi śmierci mocą fwoią Bofką go vmocni. *BiałKat* 383v;

SkarŻyw 20, 167 marg, 543; zá czymby ták warownie vbudowáne będąc/ [dziateczki Boże] oštác fię mogły przeciwko wšytkim najazdom szátánłkim/ y branam piekielnym. NiemObr 32; LatHar 75, 293.

»świata tego najazdy« (1): LubPs M3v cf »zachowywać od najazdow«

Szeregi: »z wielką mocą i najazdem« (1): SkarŻyw 89 cf »najazd ręki żołnierskiej«.

»najazdy i nawałności« (1): LubPs M3v cf »zachowywać od najazdow«.

»najazdy i pokusy« [szyk 3:1] (4): Náiázdy y pokufy Dyabellkie. SkarŻyw 167 marg, 543; LatHar 293; SkarKaz 551a.

Przen (6) :

a) Gwałtowne wystąpienie (słowne) przeciw komuś (5) :

najazd czyj (1): CzechRozm 225 cf »najazdy wytrwać«.

najazd na kogo (1): MurzNT Luc 6/28 cf »najazdy czynić«.

W połączeniu szeregowym (1): Wołałem ná nie Pánie/ áby na niewierność/ mężoboyftwá/ cudzołoftwá/ kázirodstwá/ lichwy/ wydzieránia/ naiázdy/ y inne łrogię grzechy/ lepřze práwá y předřzú špráwiedliwość náležli SkarKaz) (2v.

Zwroty: »najazdy czynić« (1): Błogofławcie onym ktorzy wás przeklinaią/ i modlcieię [!] za ty ktorzy wám złość wyrządzaią (marg) na wás najazdy czynią abo wás potwarzają (-) [calumniantibus] MurzNT Luc 6/28.

»najazdy wytrwać« (1): Páná BOgá prořzę/ ábych [...] náiázdy wřzelákcie/ ábo řzturmy tych/ ktorzy co przeciwnego mowią/ nie tylko wytrwác/ ále ie teź y odbić [mógl]/ porządnyimi y włáwnymi řwiádectwy řłowá Bożego CzechRozm 225.

Wyrażenie: »jednym najazdem« = za jednym pociągnięciem (1): Ci co modlitwę zá vmárle pfiuą/ iednym naiázdem ty dwie rzeczy obalają: iż y o řpráwiedliwořci Bożkiej y karánium ná onym řwiećie/ y o duřzney trwálořci/ muřzú nic nie trzymác. SkarKaz 384a.

Szeregi: »najazdy i cięźkości« (1): Sárá [...] Izmáelá [...] bárzo nierádá widzyálá/ dla czego Hágár máthká Izmáelowá węřpołek z Izmáelem/ dla wyełkich á przykrych nayázdow y cyęřzkocři muřiálá nyebogá přeč vřtápic nie nyemáyąc GliczKřiqř B2v.

»najazdy abo řzturmy« (1): CzechRozm 225 cf »najazdy wytrwać«.

b) Nieszczęście, utrapienie (1) :

Wyrażenie: »czas najazdu« (1): Spraw řerce twoie á bądź řtáthecznym/ á nie řkwápiay fię czáfu náiázdu [in tempore inductionis]. BibRadz Eccli 2/2.

a. Coll. Napastnicy; tu w przen (1) : Záklinam ćie nanietyřłřzy Duchu/ y wřzyřtká naiázdo řzátánłka/ y wřzyřtki řántáłmy/ w imię Oycá y Syná y Duchá řwiętego KrowObr 81.

Synonimy: inwazyja, napařć, naszcie, natarcie, wtargnienie.

Cf **NAJAZDŹKA, NAJECHANIE**